

ივერია

საქართველოს
ნიულოლონის

ბაზითი დასაბარებლად
და განცხადება დასაბეჭდად
და მისთვის რედაქციის და წერა-კითხვის
გამაგრი. საზოგადოების კანცელარიის.

ბაზითი ღირსება		მან.	კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5
10	8 75	4	4
9	8	3	3
8	7 25	2	2
7	6 50	1	1

კალკ ნომ. — ერთი შურტი.

„ივერია“ ტელეფონი № 227.

„ივერია“ ტელეფონი № 227

დემანოვი გრიგოლი, ძმანი მისნი; სტუდენტი და ბაბრიელ
დაბარაპოვილი და **ახალინი: პარიზი ტაბრიელი** და **ალექსანდრე გვირგვინი** და **გულთაძის მუხარბი** და **აქუყენი** რა
 ნათესავთა და ნათესავთა გარდაცვალების მოსკოვში პირველი ძი-
 სა, ხოლო უკანასკნელი ძიხა უნივერსიტეტის მესამე კურსის
სტუდენტის ანდრეასა, სთხოვეს მათ დაესწრენ წირვასა და პა-
 ნაშვილს განსვენებულის ხელის მოსახსენებლად გორის ოქონის ეკ-
 კლესიაში, 18 ამა მაისს, შაბათს, დილის 10 საათზედ. 3—2

ლაბერი-ალეგორი

წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების სასარგებლოდ
 უამბობასა გამოცემული 19 მაისისათვის.
 ვინც ქსენოქსის შემოქმედის ნიუტონის ამ ლატინიისათვის,
 შექმნილი ეს ნიუტონი გაუზიარეს წერა-კითხვის გამავრცელებელ
 საზოგადოებას (სათავად-ახალთა საადგილ-მამული ბანკის შერობაში,
 და **მ. ოლა თაღვრი** ასულს
 შეაქვეყნის.
 (ნიულონის ქუჩა, საგნის სახლი, № 21).

პატივითი გვილი პატივითი

მ. ი. ნიკოლაძის და **მ. ნ. მ. მ.**
ილიარიანი

მიხელ. ქუჩა, სახლი კრუხელი, 79.
 ავადმყოფებს მიიღებენ დილის 9—3
 და საღამოს 4—7 საათამდე.

ქართული თეატრი

პარასკევი, 17 მაისი
 არტიტი ქალი **მ. საფარი** აბა-
 შიძის გამართვის წარმოდგენას.

პარიჟული გიჟი

კომედი **უკრესლო**

ბნელ ოთახში

დასასრულ დივერტისმენტი და ლე-
 კური.

თამაშობენ: ჩერკეზიშვილის, მელი-
 ქიშვილისა, გდევნაივი, სიმონიძე,
 მარჯანაივი, კანდლაივი, ადამიძე და
 სხვ.

შემაწირულები

წერა-კითხვის გამავრცელებელ
 საზოგადოების სასარგებლოდ 19
 მაისისათვის დანიშნულ ლატარია-
 ალერსიისთვის შემოსურებს:
 ანა სტუდენტი ასულმა ისარლო-
 ვისამ ორი ვერცხლის სტაქანი, ოქ-
 თოში დაფერილი და ერთი მშვე-
 ნიერი გიშრის კრანისან; დარია
 იოსების ასულმა შანშივისამ ექვსი
 ნაკერი ყვის საღვეთი და ერთი
 ლამპის დასადგმელი; ოლეა ნიკო-
 ლოზის ასულმა მესხივისამ ერთი
 წველი ოსური ჩუსტები; პოლია
 ტრიფონის ასულმა ჯღერტისამ ლამ-
 პის დასადგმელი და ქინძისაივი-
 სათვის მუთაქ; დარია რომანოზის
 ასულმა შრეველიშვილისამ ერთი მო-
 სკოვილი ჰერანგის გული და წიგნი
 ჩანანინი; ნათელხის სამრეკლო სკო-

ერთი მათის იმპერატორების უდი-
 დესტულისობისა და მთელ სამეფო
 სასულელობის სადგურებლოდ. თო-
 რმეტ სათხედ მოწვევები ტვილისის
 ქალთა და ვითა გინაზიებისა, წმ. ნი-
 ნოს სასწავლებლისა, ეპარქიულურ
 სასწავლებლისა, პრივილეჯიისა, რეა-
 ლური სასწავლებლისა, სასულიერო
 სემინარიისა, სამასწავლებლო ინსტი-
 ტუტისა, ქალაქის სასწავლებლებისა,
 სამრევლო და პირველ-დაწყებითი სა-
 სწავლებლებისა და სხ. უკუ მოიქე-
 ნენ. მიხეილის ქუჩაზედ ხალხის ტე-
 ვა არ იყო. ეტლიანი და ტრანვიის
 ვაგონები აღარ იძვრებოდნენ. მოწვე-
 ვები მოდიოდნენ წყაბად, ბევრს მა-
 თვანს თავიანთი საკუთარი მუსიკა
 ჰყავდა და უკრავდა. ყველა სასწავ-
 ლებელს თავისი პირადები მიუღ-
 ვიდა წინ. პირველ საათზე ძლივს
 გამოვლეს მიხეილის ქუჩა.

13 მაისს, ქაშვილის წმ. გიორ-
 გის ეკლესიაში, ბანის ანდრ. ბე-
 ნაშვილისაგან ოთხ ხმაზედ გადამ-
 მულ ნოტებზედ იგალობა მთელი
 წირვა ბანის. მონაღირშილის ქა-
 რიულმა ხორამ. ხორა შესდგებო-
 და ქალებისა და კაცებისაგან. ხალ-
 ხი მრავალი დაესწრა. გლობა ოთხ
 ხმაზედ, როგორც პირველი მავალი-
 ნი, საკმაოდ კარგად იქნა შესიკა-
 ლურად შესრულებული, თუ რომ
 პირადლებს არ მივაქცევთ იმას, რომ
 პირველად ცოტა არ იყოს შეკრთენ
 მავალიმდენი; შემდგომ-კი უფრო გა-
 ზედღვითა და მეტის ენერჯით გალო-
 ბდნენ. არას ვიცვით იმის შესახებ,
 თუ რამდენად სასხეობით არიან და-
 ცულნი მუსიკის კანონები ნოტებ-
 ზედ ოთხ ხმაზედ გადღების დროს,
 რადგან ეს სპეციალისტთა საქმეა;
 ჩვენ ვნახეთ ნოტები, შევადარეთ პო-
 რეული და მეორე ხმა იმ ნოტებს,
 რომლებიც ამ რამდენსამე წლის წი-
 ნად დაბეჭდა ბანმა ბენაშვილმა სამ
 ხმაზედ და დაერწმუნდით, რომ პირვე-
 ლი ორი ხმა ხელ-უხლებლად არის
 დატოვებული; გლობას ჩამატებული
 ბექს მხოლოდ ტენორი და ბანი შე-
 ფარდებული, როგორც გლობის
 კანონები ითხოვს ზოგიერთი სა-
 გლობალები, თუმცა-ღა ყური
 მიხეველი არა გვაქვს ჯერ და
 ამიტომ შეიძლება ბევრმა გეროვა-
 ნად კარგი შთაბეჭდილებაც ვერ
 გამოიტანა, მიანიც საქმაოდ სასიამო-
 ნოოდ გუყვარეს. ამისათვის, ჩვენს
 მბრძო, ვერჩვეთ ბანს მონადირიშვილს
 მეორედაც ავალბოთ ხორა ამ ნო-
 ტებზედ, რომ უფრო უკეთ შეიძ-
 ლოს საზოგადოებამ დაკვირვება;
 უამისოდ შეუწყველი ყური გვა-
 როვანად ვერ დაფასებს თუნდაც
 ისე გარეგნულად.

ახალი ამბავი

გუშინ, 16 მაისს, დილით,
 ტვილისის იუნკრთა სასწავლებლის
 მოედანზედ მთელ ტვილისის ყვე-
 ლა სასწავლებლის მოწვევითა და
 მრავალის ხალხის თანადსწრებით
 გორის ეპისკოპოსის ალექსანდრე
 მიერ საღვთისმეტყველოთი გარდაბ-
 ნად იქნა პრივილეჯიის მრავალ-გამო-

ბრალოდებელმა ტვილისის ოლ-
 ქის სასამართლოს წინადადება წარუ-
 დგინა დაუყენებელი განთავისუფ-
 ლონის პატივარნი, რომელთაც
 1896 წ. 14 მაისს მანიფესტით თა-
 ვისუფლება ეძლევათ, აგრეთვე გა-
 მოცხადდა დანარჩენი, რომ სასა-
 მართლოაგან გარდაწყვეტილი სასჯე-
 ლი შეუშინებდით. ასეთივე დებე-
 შენი გაგზავნეს აგრეთვე კავკასიის
 დანარჩენ სასამართლო ოლქებში.
 პრივილეჯიის ქალაქებში მანიფესტის
 გამოცხადება და ასრულება უნდა
 მიენდოს ოლქის სასამართლოთა
 მართლმდებლების თანაშემწევებს.

ახლად დანიშნული ტვილი-
 სის ვიცე-გუბერნატორი, კოლექსი
 სოვეტნიკი კოსტანტინე კოსტანტი-
 ნეს ძე სტეფანოვიჩი უკვე ჩამოვიდა
 პრივილეჯიის თაგის თანამდებობის
 აღსრულებას შეუდგება დღეიდან.

როგორც გარიდად იტყობი-
 ნებიან, ლიახე საშინლად მიდიდ-
 ბულია და მრავალი სახლი ძლიერ
 დაზიანებია. მტკვარს გორის ხიდი-
 სათვის ორი ბურჯი დაუნგრევია.

ამ დღებში მიხეილის სას-
 ტუმროს ფანჯრიდან გადმოვიდა
 სენაკის მარხიდან ჩამოყვანილი სუ-
 ლითი ავადმყოფი დიმიტრი ადამია
 და საშინლად დამტრა. საბრალო
 ადამია ჩამოყვანათ იმისთვის, რომ
 სულით ავადმყოფთა საავადმყოფოში
 როგორმე დაეწვიოთ, მაგრამ უა-
 გლობის გამო ეს ვერ მოხერხებო-
 ნათ და უკანვე აპირებდნენ თურმე
 წყევანს.

სასოფლო შენახველ-გამეს-
 ხებულ ბანკებისა და სხვა-და-სხვა
 სამრეწველო ამხანაგობათა პეტრბუ-
 რის კომიტემა შეიმუშავა პრივილე-
 ჟიური რეგულირის, მომხმარებელი და
 წყაროებზედ მშენებლობათა დებულე-
 ბისა. ამ პრივილეჯის ნიუნი-ნოვოგორო-
 დის გამოფენაზე მოწვეული კრება
 განახილავს. (სწავ. ვრ.)

დავკადენი. ეს სამი კვი-
 რაა აქტი განუწყვეტლად სწევს,
 განსაკუთრებით ღამ-ღამობით. 11 ა-
 თვის, ნაშინდღღღღღის საათზედ მიწა
 იძრა. შენობები არა დაზიანებულა-
 რ; ერთ ადგილს ამწის ძვრანედ
 მთა შუა გასცადა.

ბილინის გუბერნიის სათავად- ანაწარმ საადგილ-მამული ბან- კის წყობა ფლიური კრება.

12 და 13 მაისს
 გაიხსნა თუ არა სდობა, თავმე-
 დომარემ მიმართა ან. ნ. ფურცელ-
 ძეს და ამცნო, რომ ჯერი ლაზარა
 კის მასზედ მიღვა. როდესაც ბ.
 ფურცელმა სცენაზე გავიდა, რომ
 ესარგებლან თაგისის უფლებით და
 პასუხი მიეცა თ. ივ. შამალისათვის,
 რომელმაც მის მოქმედებასა და
 ცოდნას, როგორც დამაფხებლისა,
 ჩიტიკი მოსცხია და გააკიცხა.—თ. გ.
 ი. თარხანიშვილმა მიმართა მას შემ-
 ების თხოვნით:

გუშინ-წინ სასამართლო ბალო-

ვანობით მიიხვედით. ზედ. კომიტეტმა კი სულ სხვა გეგმა მოსწავლეს წარუდგინა კრების ამ თანხის განაწილების შესახებ: კომიტეტის აზრით სკოლის საზოგადოებას სრულიად სულ და მიეცეს თანხა, რომელიც სკოლის თხოვლობის იგი, ესე იგი 60,200 მან.; წინამძღვარანთ კარის სკოლას—5000 მ., დრამატული საზოგადოებას—1000 მან. და დანარჩენი თანხა 15.184 მ. ვარდაეცეს სკოლის საზოგადოების ქალთა განყოფილებას დღლითა მოხაველ სკოლისათვის. რაც შეეხება ექსტრაორდინალური თანხიდან სხვა-დასხვა საქონილებათა დაკმაყოფილებას ზედამხედველმა კომიტეტმა ეს წინადადება გამოგონისა სრულიად უარყოფა გარკვეულად წინადადებდა. ვარ და ამისა კრების მოხსენიდა სკოლის საზოგადოების შუამდგომლობა, რომ მთელი თანხა საზოგადო საპროგრამა დასაკმაყოფილებელი ყოველ-წლივ მის გარდაეცეს, რათა ამ გზით სკოლისათვის დაარსდეს საკუთარი, მუდმივი ფონდი.

ლიდის ბჭობისა და მოსაზრების შედეგ კრებამ უარყო შუამდგომლობა სკოლის საზოგადოებისა და ზედ. კომიტეტის წინადადებას ზემოაღნიშნულის თანხის განაწილების შესახებ; შეიწყარა გამგებობის მიხედნება იმ განხილვებით, რომ დრამატული საზოგადოებას 1000 მან. ვარდაუწყებდა. ექსტრაორდინალური თანხის შესახებ კრებამ სიხივად ზედ. კომიტეტს მხედველობაში მიიღო გამგებობის აზრი.

ხარჯი-აღირსების დამტკიცების შედეგ თავიდან ზედ. კომიტ. უმ. თ. 3. ა. გრუზინსკიმ გამოუცხადა კრებას, რომ თანხიდან 215 ამ კრების წევრთა თხოვნისა—საქმის მიეცეს ჩქარი დასაწყისი, რადგანაც ხელმწიფის გვირგვინის კურსობის დღესასწაული მოგვიხლოვდნენო, ზედ. კომ. და ბანკის გამგებობამ წინააღმდეგ ერთის—თ. ივ. მაიალისა—კრებამდე გარდასწყვიტეს ყველა სხვა განსახილველი საგნები, გარდა არჩევანებისა და საზოგადო საჭიროებისა და დაკმაყოფილებების თანხის განაწილების, გარდაიღეს მთლიანად სავანგებო კრებამდის. (ატყდა საზღვრული ყვირილი და ხმაოვანობა; ერთი უმეტესი ნაწილი თანხმობას ცხადებდა და მეორე წინააღმდეგობას). თავმჯდომარე აცხადებდა, რომ ეს მის უფლებას შეეხება ზედ. კომიტ. და გამგებობის გარდასწყვიტელობა მას უკანონოდ მიიჩნია და ამიტომ ვერ დააკმაყოფილებს ამ შემთხვევაში უმეტესობის თხოვნას (ისევ დიდ ყვირილს, უკმაყოფილებას, დრტინვას, წამ-და-უწუმ პირერივივს და სხვა ამგვარები...)

როდესაც საზოგადო საპროგრამა დასაკმაყოფილებელის თანხის განაწილების შესახებ კრებამ თვისი განაწილი დასლო, კრების თავმჯდომარე გამოუცხადა კრებას, რომ ზედ. კომ. თავმჯდომარის უმ. თ. გრუზინსკიმ წევრთა სიები და ექვემდებარე ჩამოართვა ჩემს ასისტენტებს და არ მისცა ნება განეგრძობა მათ მათი შემოწმება და განხილვაო. უმ. თ. გრუზინსკიმ მიუგო, რომ მე მხოლოდ თვითონ თავმჯდომარე ვაყვებიო მათი განხილვა, რადგანაც მან მოითხოვა რომ არის ნაცვლად გადგას ასისტენტებამოგზავნა დაწესებულების საბუთებისა და საქმეების სახრებ-

კალო; ეს გზა მე უკანონოდ უკანონოდ მიმანჩია და ამისათვის არავის არ მივსცემ მათის ჩხრების ნებასო, თუ არ თვით საზოგადო კრებას, რომელსაც სრული ნება და უფლებაც აქვს შეამოწმოს და განიხილოს რაგორც სიები წევრთა, ისე რწმუნების წერილებიცა. თავმჯდომარე კრებისა-კი ამაში არავითარი მიხედვით და ამიტომაც მე სიებს და რწმუნების წერილებს მას არას დროს არ მივცემო. კრებამ ტაშის-ცემით მიიწონა თ. გრუზინსკის მოქმედება. თავმჯდომარე კრებისა აცხადებს, რომ შემდეგ სხდომა 17 მაისს, დღის 10 საათზედ იქნება და სცენად რომ მიიღოს, ამბობს: „ერთს წელიწადს ვაქვებთ, ვერც შევკრებთ და შევწყვეტ ხოლმე კრებას არ დაეთანხმებით და ენახავ—ვის ჯიუტობა აჯობებს!..“

ალ. ი. კობახიშვილის სიტყვა.
(დასასრული)

მეორე მთავარი აზრი „ლოკ. ზაპისკისა“ არის კრეტეტის გაიყვება, რომლის მხარდობადაც გვიჩვენებენ 5% ფურცლებსა და კონვერსიას. ეს საგანი, თ. მაიალისაგან აღძრული, ბანკმა, როგორც დაწესებულებამ არ იცოდა, რადგანაც არ იყო წარმოდგენილი წესისამებრ. პირველად ეს საგანი აღძრეს 1891 წლის საზოგადო კრებაში, ერთად სხვა საქმეებთანა და კითხვებთან. 1890 წელში გამგებობის წინადადებით საზოგადო კრებამ გარდასწყვიტა მოითხოვების ნებაართვა 5% გირავნობის ფურცლებს გამოცემის; ამავე წელში გამგებობამ აღძრა შუამდგომლობა საზოგადოების წინაშე მაზრის განსახორციელებლად და კერძოდაც მიიღო რამდენსამე წევრს მანკისა, რომელიც პეტერბურგში მიდიოდნენ, სიხივით საკრეტეტო კანცელარიას, რომ ჩვენს შუამდგომლობას რაც შეიძლება მალე დააკმაყოფილონო. 1891 წლის მაისში კიდევ არ მივიღია ნებაართვა თ. მაიალელმა აღძრა კითხვა ამის შესახებ საზოგადო კრებაში. ბრალსა სდებდა თ. კეკელიძეს, რატომ არ მიხედო ფინანსთა მინისტრთან, რომელიც იმ დროს ტელიონის მოიხედდა, რატომ ბირად არა საზოგადო 5% ფურცლების გამოცემის ნებაართვა. როგორც ხედავთ, 5% ფურცლების სიასაქმე მანკისაგან არ იყო პირველად აღძრული, რადგანაც შუამდგომლობა ამ ფურცლების გამოცემის შესახებ უფრო გავხილული იყო და გამგებობა თხოვლობით კიდევაც რაც შეიძლება მალე დაეერთობა ნება. ხოლო რა დააშვა გამგებობამ ეს რომ თ. კეკელიძემ არ მიიღო ფინანსთა მინისტრთან ტელიონის და ბირად არა საზოგადო მალე დაგვრთებნება 5% ფურცლების გამოცემის—აი მეორე შინაარსი თ. მაიალის რიზიანის ბრალდებისა და მთავარის აზრისა 5% ფურცლების შესახებ; თვით განსჯით თუ რაიმე უკრადლებს ღირსი თ. მაიალის ესრედ წოდებული „ლოკ. ზაპისკის“ ამ შირთა კონვერსიის საგანი უფრო რთულია. 91 წელს დასაწყისში სადავლო მამულიან ბანკებმა მოახდინეს კონვერსია 6% ფურცლებისა 5% იანხად. ჩვენ-კი ამაზედ ფიქროვ არ შეგვეყოფო, რადგან 5% ფურცლები არა გვექონდა. 91 წელს საზოგადო კრებაში თ. მაიალელმა პირველად მიმართა საყვედურით გამგებობას, რომ

5% ფურცლები არა გვაქვსო და ამიტომ კონვერსიაშიაც არ შეგვიძლია მივიღოთ მანკისაგან. კიდევ ვიშორებ, რომ დაწესებულის რიგისამებრ თ. მაიალის თვის დღემ არ აღუქმავს არავითარი საქმე კონვერსიის შესახებ. მაქ აღძრა კითხვა, როგორც ზაპისკის საქმე და არც თვისის ამხანაგებს შეატყობინა რამე და არც ზედამხედველს კომიტეტს. თავის დროზედ გამგებობამ იშუამდგომლობა კონვერსიის შესახებ სამინისტროსთან, მაგრამ სამინისტროს ნება არ იძლეოდა და მხოლოდ ამ უკანასკნელს ხანებში მოგვცეს ნება ნაწილ-ნაწილად კონვერსიის მოხდენისა. თუ გინდა შევიგნოთ არსებითი აზრი იმ კონვერსიისა, რომლის შესახებაც თ. მაიალელმა აღძრა ლაპარაკი 91 წელს. საზოგადო კრებაში, უნდა ვაგისინოთ შემდეგეთ: თვით თ. მაიალელ ამბობდა, თუ 5% ფურცლები გამოვიცეთ, მაშინ ბანკის საქმის მართვა-გამგებობისათვის დანიშნულ ფულს 1/2% ჩამოაკლებდნენ (ანოვ. იანხა. 1891 წ. № 2581 თ. მაიალის წერილი) იმ ბანკებმა, რომელიც კონვერსია მოახდინეს 91 წელში, დაპარგეს 1% და 1 1/2% ამდის-კი. ასე რომ, თუ თ. მაიალის სურვილი აღსრულებულიყო, 91 წელს დასაწყისში გვექმებოდა 5% ფურცლები და კონვერსიაშიაც მივიღებდით მონაწილეობას, და რადგან 9 მილიონად მაშინ ვაცემებოდა 6% სესხსა და ვაკრავდით 90,000—135,000 მანეთადის ამ კონვერსიისავე წყალობით. ეს-კი, როგორც ხედავთ საგრანდოზული დანაკარგი იქნებოდა ზემოთხსენებულ აზრსა და ამისა, თ. მაიალელს დავეთანხმებოდა ამაში, რომ ეს კონვერსია დააკლებდა ბანკის საქმეების მართვა-გამგებობისათვის დანიშნულ ფულს 1/2% ამ შემთხვევაში ჩვენ დავეკრავდით 50,000 მ. კიდევ, ასე რომ თ. მაიალის სურვილი გამართებულიყო ვინააზრებით 140,000—185,000 მანეთადის, რაც დიდი დასაკლები იქნებოდა ბანკისათვის; აი რა ზარალი მოგვიტანდა თ. მაიალის კონვერსია, აი რა კონვერსიის გვიჩვენებდნენ. ხოლო შემდეგ კონვერსიის იმ მოხდინის, რომ არა თუ ეს 140,000—185,000 შერჩა ბანკს, არამედ 6% სესხის 5% გარდაქმნით ბანკმა მოიგო 65,000 მანეთი. ხომ ხედავთ, რომ ღმერთმა დაგვისინა თ. მაიალის კონვერსიისაგან და ბანკმა მოიგო 200,000—250,000 მან. აქ მეტი არ იქნება, შევადაროთ თ. მაიალის წინადადებასთან კონვერსიის შესახებ წინადადება, რომელიც წარმოადგინა გამგებობამ იმავე კრებაში 1891 წელს (იხ „ნოვ. იანხა.“ 91 წელი № 2581). გამგებობამ საკრებო სკრა, რომ მართვა გამგებობისათვის დანიშნული ფულს 1/2% ჩამოაკლებდნენ. თ. მაიალელი-კი ამის წინააღმდეგ გახდა, უპრობა და მავნებელი ესა; თუ ეს აღუასრულეთ 60,000 მანეთად უნდა ფუძელად გადავიყოფოთ, და ბანკსაც დაღრავდითო მოგვება არ ექმნება 1891 წელსიო; (რასაკვირველია, ერთი იორტიც არ შესრულებულა ამ წინასაგებტყველებს) წარმოადგინეთ 1/2% დაკლებების წინააღმდეგ, რადგან მისის აზრით ამი ბანკს 60,000 მან. აკლდობდა, და ის-კი ვერ გაიგო, რომ მისი კონვერსია ამ 1/2% დაკლებასაც შეიცავდა, რადგან მისისვე აზრით

5% ფურცლები თუ გამოვიცეცა, მართვა გამგებობისათვის დანიშნულ ფულს 1/2% უნდა ჩამოაკლებდნენ. გარდა ამისა, როგორც მიუყვანილი ანგარიშობა დაგვიჩვენა, დავეკრავით იმ 140—185000 მან. და სულ კი 200000, 250000 მან. აი როგორს მოსაზრებანდ არიან ალგებულნი „შურწყველი მთავარნი ტუხისებ“ თ. მაიალისა.

გამგებობა ხანდისხან ხმარობს შემდეგს ზოგას: გირავნობის ფურცლებს არ აძლევს ხელში მარსხებელს. ის სადავი საპროდ გამორკვეულია გამგებობის მოხსენებაში. მე მხოლოდ მინდა დასაბუთებული პასუხი ვაგო თ. მაიალის იმ სიტყვებზედ, რომელიც ექ განაცხადა: ამ ზოგას სრულიად არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს და არცა ჰქონიაო.

გამგებობა წოდებულს „ლოკლანდია ზაპისკის“ იგი ამბობს, რომ ესე 6%—5% ალ გარდაქმნით, იმ სიტყვით, რა სიტყვასაც გამგებობა ადგენს, ბანკი ზარალიანსა 3—4% ეს იმ შემთხვევაში, თუ გირავნობის ფურცლებს ხელში მისცემენ შესხებელი. აქედან თუ 1% გამგებობისათვის, რომელსაც მხედველი იხდის ერთხანად ხარჯს ფულის დასაფარავად, გამოვა რომ შესხებელი ზარალიანსა 3—3% როცა გირავნობის ფურცლები ხელში აქვს. მეორე აზრი მაიალისა მოხსენებულია 1895 წ. 18 მაისის საზოგადო კრების ოქმში. მაშინ თ. მაიალელი აცხადებდა თ. კეკელიძის საწინააღმდეგოდ, რომ ტყუილი შიშია ვითომ 500,000 მანეთის კონვერსია დიდ ზარალს მოგვიტანსო, რადგან გირავნობის ფურცლებს დასაბუთებულად 100% ან და არა ნაკლებ 99% ალ დავეკრავით მხოლოდ 5000 მან. ნამდვილად-კი, როგორც თვითონვე აღიარა აქო, დავეკრავით მხოლოდ 1000—2000 მან. ე. ი. 0,2% ალ 0,4% ალ. ეს იმ შემთხვევაში, როცა ბანკი თვითასდებოდა ფურცლებს. ასე რომ თვით თ. მაიალის სიტყვით, როცა შესხებელი ასდებს ფურცლებს ჰკარავს 2% ალ 3% ალ. ხოლო როცა ბანკი ასდებს, მაშინ ჰკარავს 1% ალ 0,2% ალ 0,4% ე. ი. 2 ჯერ ან 10 ჯერ უფრო ნაკლებს ზარალიანს. დიდა, როგორც ხედავთ, თ. მაიალელი ამბობს ერთს და დასამტკიცებლად ისეთს ფაქტებზედ მივივითხების ხოლმე, რომელიც სულ სხვას ამტკიცებენ.

რაცა შეეხება ვადამის ვალის გარდახდას და დაზღვევას, ბანკი ანაონირება მოქმედობს ამ შემთხვევებში, ასრულებს ფურცლების მოთხოვნებს და მაშ აწყობს ღირსი ამაზედ ლაპარაკი.

მეტად საინტერესოა თ. მაიალის მოხედობა საქმის წარმოების „ინსტრუქციის“ უქონლობის გამო. 8 დეკემბერი 1891 წ. სარევიზო კომისიამ ზედამხედველის კომიტეტისამ და აგრეთვე თვით ზედამს. კომიტეტმა, რომელიც ამ სარევიზო კომისიის შენიშვნა სამართლიანად სცნო, წინადადება მისცა გამგებობას შეემუშავებინა შემოსხნებული ინსტრუქცია. ეს რამდენჯერმე მოსთხოვა კომიტეტმა გამგებობას. თ. მაიალელმა მან მიგვიარა, რომ აღსრულებია ეს ანაონირი მოთხოვნებზედ ზედამს. კომიტ. ზედამხედველ დაწესებულების უფლებებში მიითვის და გამგებობის თავმჯდომარეს მოსიხივა შეედ-

გინა შემოსხნებული ინსტრუქციის თურმე წერილობითი განცხადებები-კი წარუდგინა 26 სექტ. 93 წ. როგორც ამბობს თავის „ლოკლანდ. ზაპისკის“ მეტი რომ არა ესთქვით, —ეს სწორედ უკანონოა არის.

კომ. შეეხებოთ თ. მაიალის მიერ დაფასებულ მამულებს. აი, როგორ დაფასეს მარამანკის მამული, რამავედეს ქვად თ. აფსაზს გუფთასს.

მე იმითმ ვებებო ამ სავანს, რომ ვერც წოდებულს „ლოკლანდ. ზაპისკის“ იგი განხილულია და აქც მისიხივია იგი თავისი სიტყვაში თ. მაიალელმა იგი თვისი განსატყუებლად. ვინც-კი იცის ეს საქმე, სწორედ განცხადებული უნდა იყოს: როგორ მამულს ა. მაიალელი, რომ არა ერთხელ ასტებს ხოლმე ამ საქმეზედ ლაპარაკს! განვიხილოვ ამ საქმეს დაწვრილებით, მით უფრო, რომ დღემდის არავის უყვინდა.

ეს მამული თ. ივ. მაიალის დაფასებულია და იმისევე აქტივობა მისს, რომ იგი შესვლებას: საოსახლობის ზალი 1559 ს., ბოსტანი 2 დ. 237 ს., საძოვარე ადგილი 197 დ. 2199 ს., სახნავი ადგილი 156 დ. 430 ს., სათიბი ადგილი 153 დ. 430 ს. და ტყე 2074 დ. 1358 ს. სულ 2587 დ. 1185 ს. სავარგისი მიწა და 104 დ. 1185 ს. უფარგისი.

მაშლის შემოსავალი დასაფასებელი ორ რიგად. პარკრედა იგი: ელთანდელი შემოსავალი: 51 მოსახლე მოთავარადისაგან თითო აძლევს შემუღეს: 5 მ., ერთ ურგე შემას—8 მან. ღირებულს, 18 გირგ. ერბოს—არცა მანეთად ღირებულს, 21 ფუთ ხორბალს—21 მ. ღირებულს და 25 მ. სახალხოს, ასე, რომ თითო მოსახლე იხდის წელიწადში 67 მან. ხოლო 51 მოსახლეს 3417 მ. ყოველი მოსახლე ამასთანავე სარგებლობს 10 დღეს. სახნავის მიწით.

მივატევე ტყვის ყურადღების სამს მთელს თ. მაიალისაგან აღნიშნულს:

1) 18 გირგ. ერბოს აფასებს 8 მ., ჰვავს 1 ფუთი ღირს 17 მან. 77 კ. თვით განსჯით ესეა, როგორი დაფასება ეს! ტელიონის შეიძლება ფუთი ერბოს 12 მანეთად ყიდვად.

2) ამავე აქტში ამბობს, რომ საძოვარე თითო საქონლის სულზე აძლევს მემუღეს 1 მ.—1 მ. 50 კ. მს. თუ თითო მოსახლე იხდის 25 მან. სახალხოს, ჰვავს თითო მოსახლეს 3 ყალია 25 ან 17 სული საქონელი, ესე იგი, თუ 1 მ. იხადონ—მაშინ 3 ყალია თითოს 25 სული, თუ 1 მ. 50 კ. მაშინ 17 სული. ხოლო 51 მოსახლეს 1275—867 სული. დაფასების შესახებ „ინსტრუქციის“ რომელიც იყო ძალაში 1875 წლიდან 1890 წლამდის და რომელზედაც თვით თ. მაიალელიც დგებობდა თავის „ლოკლ. ზაპისკის“ ში, თხოვლობს, რომ თითო სულ საქონელზედ ჩავსთავოთ საძოვარე 2 დღეს. ხოლო თ. მაიალელი ამბობს, რომ თითო მოსახლეს (51 მოსახლეს) იხდის 25 მან., ჰვავს 51 მოსახლეს 3 ყალია 1275—867 სული საქონელი, ინსტრუქციის მიხედვით უნდა ვინაგარბოთ მათი საძოვარი ადგილი 2550—1734 დღეს.

3) თ. მაიალელი ამბობს, რომ ყოველ მოსახლეს აქვს 10 დღეს. სახნავი მიწა, ჰვავს 51 მოსახლეს ჰქონია 510 დღეს. სახნავი.

კარგი, მაგრამ საიდან აღმოჩნდა

მდინარე სანაი ადგილი, როცა თვით
მ. შამბლისავე აღწერილობაშია
იხსენებულნი, რომ სანაი მინა
რის 156 დღს. 430 კ.ს. შესა-
რებელია, რომ 51 მოსახლეს ვარ-
იანიადს 3417 მან., თუ 510
დღს. აქვს, მაგრამ ესევე არ
რის შესაძლებელი, თუ აქვს მარ-
ტო 156 დღს. 430 ს. სანაი მიწა.
ერთის მხრით გვიგინებენ, რომ მამუ-
ლში 156 დ. 430 საყენი სანაი მიწა,
მეორეს მხრით აწერილობიდან სანას,
რომ 510 დღეტიანია. როგორც მიხ-
ვანია გვერდის აქვს დაფასების გავზა-
ღებამდე, რადგან 156 დ. 430 საყ-
ენი მიწის შემამულეს იმდენს, რაც
მ. შამბელმა თავის დაფასებით ოქ-
ში გვიგინა.

წარმოიდგინათ, რომ ამ მამულ-
ში 510 დღს. სანაი მიწა, მიუხე-
დავად ამის 1734—2550 დღს. სა-
საოვარი ადგილები, რომელიც საქე-
რია ინსტრუქციის ძალით იმდენი,
საქონლისათვის, რამდენიც ნაჩვენებია
დაფასების აქტში (ზემოდ გამოვიან-
გარიშეთ, რამდენი სული საქონელი
უნდა ჰყავდეს თითო მოსახლეს თუ
23 ან. იხილს საბაზისს) გამოიღოს
რუკა 2244—3060 დღს. უკვე იხნი-
შული დაფასებაში ე. ი. მთლად
ერთიანად მთელი საფარგლი ადგი-
ლები ან და კიდევ მეტი. ამგვარად
3417 მანეთია ნაჩვენები თ. შამბ-
ლისაგან, როგორც საჯაროდ და ფუ-
ლი, რომელსაც იხილს 51 მოსახლე-
სი მთელი შემოსავალი მამულშია
და არა თუ მთელი, გავზიადებულიც
რის ეს შემოსავალი. ამა როგორც
ქმნილობა სიმართლიანი და სასარ-
ებელი ბანკისათვის დაფასება, როცა
მთელი ერბოს აფასებს თ. შამბელს
17 მ. 77 კაპქ. ამასთანავე ნურც
მის დავიფიქვებთ, რომ მამულში მა-
ბალოს მიერ შემოსავლის კვლობა-
ზე 510 დღს. სანაი მიწა უნდა
ყავს და აღწერილობაში სანას, რომ
მთლად 156 დ. 430 საყენია.

ამას არა სჯერდება თ. შამბელი
და ამ გავზიადებულ დაფასებას უმა-
ტებს, რომ კიდევ 900 მანეთია შემო-
სავალი საბაზისა ფიქროსი, გახსენებთ,
რომ თითო მოსახლე იხილს 1 მ.—
2 მ. 50 კ., თუ ასეა, მაშ 900 მან-
ეთი გარდაიხილდნენ 900—600
სულ საქონელზე. ზემოხსენებულის
ინსტრუქციის ძალით თითო სულ სა-
ქონელზე უნდა ვიგინებოდით
2 მ. დღს. სასაოვარი ადგილი. თ.
შამბელმა გვიგინა კიდევ 900
მან. ჰყავს დაფასების აქტში უნდა
შეიღოს იქნეს 1200—1800 დღს.
—ხოლო სულ ზემოხსენებულთან
ერთად 3444 დღს.—4860 დღს. მიწა,
ამდენი ადგილი-ე სულაც არ არის ამ
მამულში. ეს კიდევ არაფერია! შემოსავ-
ლის ანგარიშის ძალით თ. შამბელი უმა-
ტებს კიდევ შემოსავალს ძირს ნაყ-
არის ტუისას—3000 მან.; ტუის მა-
ბალისას—1000 მან., მენახშირითავე
შეიღოს ანგარიშს—6000 მან. ასე რომ ტუე-
ქ დასდება, როგორც მასალა, ხო-
ლო იმ ინსტრუქციის ძალით, რო-
მელიც მოქმედობდა თვით თ. შამბ-
ლისავე სიტყვით, მირიანაოვის მა-
ბულის დაფასების დროს, ტუე უნდა
დაფასებულიყო, როგორც სასაოვარი
ადგილი. რადგანაც ზემოდ უკვე
ყო გამოკვეთილი, აღარ მინდა გა-
მეორეობა, რომ დაფასებული იმოდენა
დღის შემოსავალი, რამდენიც არ-
ც იყო ამ მამულში, თუ რომ ტუე

იყოს დაფასებული, როგორც საძო-
ვარი ადგილი, მაშინ 1500 მან. შე-
მოსავლის მეტად უნდა გვიგინებინა,
რადგან ზემოხსენებული ინსტრუქ-
ციის მიხედვით 2600 დღს. ყოველ
სასაოვარად მხოლოდ 1000 სულ საქე-
ონელს და საბაზისად იღობა სულ-
ზედ 1 მ. ან 1 მ. 50 კ., დაფასების
აქტში კი ნაჩვენებია 1500 მანეთის
მაგიერ 10000 მან. შემოსავლი
ტუილამ. ამ შემოსავალს ემატება კო-
დევ დუქის შემოსავალი 300 მ.,
წისქვილის—50, ბოსილისა და ხი-
ნულულის ბაღის 200 მ. და სულ
მთელი შემოსავალი მამულისა ოლ-
იციებულია 14,967 მ. ხოლო თუ
აქედამ გამოვიკლავთ 1967 მ. ხარჯს,
წმინდა შემოსავალი უნდა ყოფილი-
ყო დაფასების დროს 13000 მან.

ესლა ხომ ხედავთ ამ შესანიშნავ
დაფასებას თ. შამბლისაგან? ხომ ხე-
დავით რა საშინელი დარღვევაა სა-
ვალდებულო წესებისა და რამდენს
სიმართლეს მოკლებული ფაქტია ნა-
ჩვენებზე!—1) ფუთ ერბოს აფასებს
17 მ. 77 კ. 2) გვიგინებს, რომ მამუ-
ლში 156 დ. 430 ს. სანაი მიწა
და გვიფასებს 510 დ. სანაი მიწას
3) აფასებს 3444—4860 დღს, მაშინ
როდესაც მამულში მხოლოდ 2587
დღს. 1185 საყენი მიწა და გარდა ამისა
4) ტუეს აფასებს, როგორც საძო-
ვარს ადგილს და სანაგს მიწას, თა-
ნაც აფასებს როგორც მასალას და
აქედამ 10000 მან. შემოსავალს გვიგ-
ინებს. ასე რომ 13000 მან. წმინდა შე-
მოსავალი 10000 მან. და მეტიც უე-
ლოც არ უნდა იყოს ნაჩვენები. მეო-
რე რიგი. აღვინიშნა რა ზემოხსენე-
ბული შემოსავალი თ. შამბელმა, და-
სძინა, რომ ეს ეხლა არისო, შემდეგ
მეორე ნაირ დაფასებას მიჰყო ხელი.
წარმოიდგინათო რომ ტუე ძირიან-
დად გასჩეს, მაშინ მამულში იქნენ
ბუ 1000 დღს. სანაი მიწა, 1000
დღს. სათაბი ადგილი და 400 დღს.
სასაოვარი მიწები, სხვა კი უფარგის
საძოვარი. ადგილი სათქმელია ტუის
ძირიანად გაჩება! რამდენი ხარჯი
დასჭირდება ამის ეს ტუის მოჭრისა-
თვის საქონელ ხარჯი ნაჩვენებია
არა აქვს, უფროდ იხილეთ, რომ თ.
შამბელმა ამბობს თავის აქტში, გლე-
ტის სიაოვნებით დასთანხმდებიან
ტუის გაჩებაზედა. თუ მართლა გლე-
ტები თანხმობას აცხადებდნენ, უფროდ
არა უმეტეს 100—200 დღს. გაჩე-
ბაზედ და არა 2000 დღს. ტუის მო-
ჭრაზედ. ამიტომ არც შესაძლებელია
თქვას, რომ ტუის მოჭრის შემდეგ მა-
შინვე შემოსავალი ექმნება მემამულეს
როგორც საძოვარისა და სანაივი დე-
გილებიდან. მეორე კიდევ, რა უფლებ-
და ჰქონდა დაფასებინა ტუე, რო-
გორც სანაივი და საძოვარი ადგილი
როცა ზემოხსენებული „ინსტრუქ-
ცია“ გადაჭრით თხოულობდა, რომ
ტუე დაფასდეს ისე, როგორც სა-
ძოვარი ადგილი? ეს მეტად უკ-
ნაონ დარღვევაა წესებისა და ამ
დარღვევის შედეგი იყო, რომ საძო-
ვარად ამ შემოსავალი 1500—2000 ფ.
მან. მაგიერ 12700 მან. დაფასდა და
არა როგორც 1) 1000 დღს. სანაივი მიწი.
დამაო შემუშავდება წელიწადში 500
დღს; მისცემს დღს. 15 ფუთს სორბალს,
სულ 7500 ფუთს ანუ 7500 მან. 2)
1000 დღს. სათაბი ადგილიდან
დაიშუშავდნენ ნახევარს და თუ წარ-
მოიდგინებთ რომ დღს. მოგვეცემს 200
ფუთს თივას, სულ 500 დღს. 50000
ფუთს თივას, თუ ფუთს ჩავავდებთ ორ

შუარად, 50000 ფ. მივიღებო 5000
მან. და 3) 400 დღს. საძოვარი ადგი-
ლი მოგვეცემს 200 მან. და სულ შე-
მოსავალი 12700 მან. იქნებოდა. ხოლო
ხარჯს თუ გამოვიკლავთ, გამოვიყო-
მინდა შემოსავალი 10000 მან. ამი-
ტომაც მთელი მამული თ. შამბელმა
დაფასა 160000 მან., ხოლო მა-
ნკის ინტერესების დაცვისათვის და
სიღობისათვის 120000 მანეთად
დაფასებო, ამბობს თ. შამბელი,
შეგვი დაფასებამაც უქნაური,
ამეცხადამო შეცდომა და უკანონობა:
1) ვიფიქრებთ—ტუის ვაკეებს დას-
ჭირდება ათი ათასობით-კი არა, შეიძ-
ლებდა ასი ათასობითაც და ამ ხარჯზე
ნაჩვენებია ერთი კონტაქტ არ დაუშრავს
2) ტუეს აფასებს, როგორც სანაივს
და სათაბს მიწას. არავითარი უფ-
ლებია არ ჰქონდა ამგვარი დაფასებ-
ისა, რადგან ინსტრუქცია თხოულობ-
და ტუე ისე დაეფასებინა, როგორც
სასაოვარი ადგილი.

რასაკვირველია, რომ ამგვარი და-
ფასებებაც სულ უკანასკნელი 10000
მანეთი მეტია ნაჩვენები შემოსავალ
ში და ამიტომაც დაფასება მეტის-
მეტად გავზიადებულია.
„სულა ზემოხსენებულს არ შემიძლია
არ დაუშუბო კიდევ რამდენიმე სიტ-
ყვა: როგორც დაინახეთ დაფასების
აქტში თ. შამბელმა შეიტანა თუ
კი რამ იყო საფარგის მიწა და ერ-
თი ბეჭო ტუეც არ დაუტოვებია
დაუფასებლად. საჯარო ვიკრობაში
ეს მამული თ. აფხაზს დარჩა და ამ
დროსავე ტუის დამკვედმა კო-
მიტეტმა იცოდა საქონელი 1710
დღს.—ტუე ელიარება შეკრულად.
თ. აფხაზი ტუეს მდგომარეო-
ბაში ჩაგარდა და სავალდებუ-
ლო გარდასახდა ვერ შემოიტანა
დროზედ. მითრთა ვამეგობრებას თხო-
ვა ვადასტურებ ვიკრობაში. ვამეგობრ-
ებო აღნიშნულ მიზეზთა გამო
შეშდის თ. აფხაზის მდგომარეობაში,
იქნებოდა მის თხოვნას და დაუშ-
გენს 3 დღე 91 წლ. ოქმით, რომ
ვიკრობა გადაიდგას. თ. შამბელი
არა სთანხმდება ვიკრობის გადად-
ბაზედ და განსაკუთრებულს არს
გამოსთქვამს, რომელიც ამავე ოქმ-
ში არის ჩაყრებული. აქ ის
ამბობს: „არა ვარ თანხმა ვიკრობა
გადაიდგას, მსხმებელმა ვერავითარი
საფუძვლიანი მიზეზი ვერ წარმოად-
გინა, გარდა ტუის მეველი კომიტე-
ტის უფრანალისა, რომლის ძალითაც
ტუის მოხმარების უფლება შეუზღუ-
დავთ მისთვისო. მაგრამ იმ ადგილის
იმომარება აღუტრიალავთ, რომელიც
არაქვს იყო ნაჩვენები დაფასების
აქტში“. 1710 დღს. ტუე თ. შამბ-
ლის აზრით, არ იყო ნაჩვენები და-
ფასების აქტში ჩვენს ვინაზე, რომ
ერთი მტკაველი საფარგის მიწაც
დარჩენილი დაუფასებელი. ნუ თუ
თ. შამბელს არ უნდა ახსოვდეს თა-
ვიან დაფასებამ და ნუ თუ კიდევ
გამავიადობა შესწევს ასე ხმა მალა
თავისი დანაშაული სხვის გადაბარ-
ლოს?!

გ. ანაშივი.

ნარკვევა

(ფურნალ-გაზეთებიდან.)

გან. „ნაოვანს“ მ. მუხომეტოვს
„მუკავს“, მოჰყავს-რა ის უსაიმოვნო
ამბავი, რომელიც ტფილისის თოვალ-
ანხაურთა სადალი-მამულთა ბანკის
საზოვადო კრების სხდომებზე შეე-

მთხვით თავ. ჩილოყავილისა და
ბ. ნს კეხელს და აღნიშნავს-რა ამავე
დროს ბ. ნს კეხელის მუქარას, უწყე-
რისაგან მოვახდენ, თუ თავ. ჩილო-
ყავილი სცენაზედ არ ავაო, თავი-
სი აზრით მოჰყავს ამის შესახებ.

უფრო კულტურულს კრებებზედ, რო-
მელიც დღეებს არა ჰგანან, ამის
ილტრისათვის კრები უნდა შედგინო-
ნათ და ვიხილავთ გარეთ გაბრძნებულ-
ყო. ორატორი „პატრიარქის სიტყვა“
იძლეოდა, რომ უწყობას, არეულობას
მოვხდენო! მაგრამ თამებდომარემ ამ
საუცხოვრო იმეღებით სავსე მინაფას...
თანგრანობა აღმოუჩინა.—თამებდომარე
სრულად თანხმდა, რომ იმავე კრებებზედ
უფრობა მოახდინო, კრებებზედ, რომ-
ლის წეს-რიგის დაცვა მასვე აქვს მი-
ნდობილი. ეს, რასაკვირველია, უნდა
თავისუფლობა. ასეთი თამებდომარე
სწორედ დასაუდებელი ხელმძღვანელი
იქნებოდა პატრიარქის პარლამენტში,
სადაც ორატორები გახურებულ კამათის
დროს ქოლგებით მხებობენ და ერთი-
მისი ანულისინს ტერქებს უჭირან. ტფი-
ლისელი თამებდომარე შეუდგის სიტყ-
ვით უკვედის სახელს იძენ: „მე თა-
ნხმა ვარ (იგი თანხმდება უწყობა-
ებაზე) ბ. ნს კეხელს აზრისა. მანდ თა-
ვლის ჩილოყავილის ადგილი არ არის
(ხაზურობა) და იმ დრომდე, ვიდრე იგი
ხალხში იჯდება, სიტყვას არ მივიტო-
ვებ. ხაზურობა“ და „ვიკრობა“. ბოლოს გა-
უგებარე სისულელე გამოდის ვიდრე ერთი
თავადიანი პარტირამ სცენაზედ არ
გადადგება, მაშინ მორგე საქმეებსა და
საგნებს ვერ არ უძლევა! ან თავად შეი-
ვს უნდა ავიდეს სცენაზე, ან-და თამე-
ბდომარე და ბ. ნს კეხელი „უწყობის
მოაღწეო“ და ყველა მსხმებელმა გა-
ერთ უნდა გაეგინდნენ... არა, ვგრძობ ასე-
თი დაკნა პატრიარქისა-ე კრიტიკას
გამაიწყებდა.

უცხოეთი

ახსნარ-შეხარებით. ახლად გარდა-
ცვლებული ავსტრიის ერცჰერცოგი
კარლოს ლიუდვიგი ფრანკ ოსიების
მეკიდრი ძმაა. განსვენებული ერც-
ჰერცოგი დაიბადა 1833 წელს. იყო
გენერალი ავსტრიის კავალერიისა და
აქადემიისა. ერცჰერცოგი საძერგო
იყო დაქორწინებული. მეორე ცო-
ლად ჰყავდა პრინცესა მარია ანუ-
ციტა, ბურბონის სახელგანთავს-
სიკლიის ვეფრეულისაგან. ამ ცო-
ლთან ყოველ უფროსი შვილი ერც-
ჰერცოგი ფრანკ ფრედინანდ დესტე,
რომელიც უნდა იქნეს ავსტრ-უნგრ-
ოების ტახტის მემკვიდრე.

საზარანბითი. ამ დღეებში მინის-
ტრებს ბუობა ჰქონდათ რამდენიმე
ბამ გაინადასწავიტა სხდომების დაწვე-
ბისთანავე წარუდგინოს პარლამენტს
ეს კანონ-პროექტები. ამით რიცხვი
რის პრაიეტს გარდასახდეს უე-
სასებ. ამ პროექტს ამ დღეე-
ში გარდასცემს ბიუჯეტის კომისი-
სას. ამ პროექტის აზრით, მთელი
შემოსავალი დევიდ კი არ დე-
დება გარდასახად, არამედ ცალკე-
ცალკე. შრომის შემოსავალს უფრო
ნაკლები გარდასახადი დაედება, ვი-
ადე კაპიტალისას.

ინგლისი. ირლანდიის დებუტა-
ტებმა მხარი მისცეს კონსერვატი-
ურის სკოლის რეფორმის შემოღებ-
ის. ამან დიდი უკმაყოფილება გამო-
იწვია ოპოზიციას. რადიკალურმა
კომიტეტმა ამ დღეებში გამოსთქვა
აზრი, რომ ირლანდიის პარლამს

აღარ უნდა მიესცეთ უპირატესობა
ლიბერალითა პროგრამისა და ამა-
დასაჯოთ ირლანდიელები. ამ გა-
რდასწავიტებებმა ძალიან გააცხარა
ირლანდიელები, მაგრამ მაინც გარ-
დასწავიტები აქვთ კონსერვატორებს
მიუხეობან. გლადსტონის პარტიის წევრ
ენმაც საქონელურადღება მიქციერა-
დიკალურის კომიტეტის აზრს. „სტან-
დარდის“ სიტყვით, რადიკალურსაშუა-
რის მისთხოვონ ლიბერალებს, რომ მათი
პროგრამის სთათურში დააყენონ
ლიბერალი პარლამენტის გაუქმება და
არა ჰომარული.

„ტაიმის“ ვენის კორესპონდენტს
სარწმუნოა წყაროდამ და გუგია, რომ
დავიგინებების დღესწავლების შემ-
დგე სფარანგეთისა და რუსეთის
ლიბლიმატია პირველსავე შემთხვე-
ვაში აღძრავს ეგვიპტის საქმეს და ეც-
დება ისე იქნეს იგი გარდაწვე-
ტილი, როგორც მოკავშირე სახელ-
მწიფოთა ინტერესს მოითხოვს.

მანიშა. ყოველი გეჰ გარეშა,
რომ ინგლისსა და იტალიას ვაცხა-
რებული მოლაპარაკება აქვთ ნაითან
ქასსლის დამთბობის შესახებ. ამ შემ-
თხვევაში ეგვიპტზე უნდა გასდინა-
როსი საქონელი უფლი ეკსალის და-
ბურებისათვის და აგრეთვე გარდაუ-
ხადოს იტალიას ის ხარჯი, რომე-
ლიც მოუვლიდა მას ამ ცინე-სიპარის
დაქერისა და აგრეთვე იქილად ჯარე-
ბის გამოყენების გამო. როგორც-კი
ამაში შეთანხმდებიან, ინდოეთის ჯა-
რები დაქვერენ ქასსლისა. ამბობენ
აგრეთვე იტალიას და ინგლისს მო-
ლაპარაკება აქვთო იმის შესა-
ხებ, რომ პირველმა უნდა დაუ-
თმოს მეორეს ქასსლა და სანაოვი-
როდ მიიღებს ჯილს, რომელიც
დიდი საქონელი ტალიელებისათვის
ინტელიკთან შემბრობებისთვისა.
მეორეული გახურებთა კი უარს ჰყო-
ფენ ამას, მაგრამ ფრანგული გავ-
თები დარწმუნებით ამბობენ, ეს ასეთა.

იპირისი* დეპუტა.
(რუსეთის დებუთა სააგენტოსაგან).

15 მაისი.

მოსკოვი. დავიგინებების გათა-
გების შემდეგ გამოვიტოვი სასახლე-
ში შეიკრიბნენ: შემოხდენი სინოდი,
პირველისა და მეორე კლასის უმა-
ლესნი დიდებულნი ქალი და კაცი
უფვესტუტისის ტუტურების ამაღა და
დადგენ მავიდებელს. საიმპერატო-
რო ოპერის ხორთა და ოპერატორს
დადგენ შავი მუხისაგან გაკეთებულს
ესტრადზედ. სამი სათითათვის ყოვე-
ლივე შხად იყო. მათი უდიდებულე-
ბამა და კავიერგინებითა და პირფო-
რებით მოსილნი მიზრძანდებოდნენ
განაოვიტი სასახლემში, თან ახლდნენ
ასისტენტები, სასახლის მინისტრის,
სამხედრო მინისტრის, გენერალ-ადი-
უტანტი რისტრის, მორიგი გენე-
რალ-ადიუტანტები, სვიტის ვენე-
რალ-მაიორები, ფლორედი ალიუტანტე-
ბი და კავიერგინების პოლის სარ-
დალი. ტრანნი ზალაში ხელმწიფემ
მილო სინებტი და სვერა. მსულე-
ლობას წინ მიუძღოდნენ ობერ ცე-
რემონმესტრები, სასახლის პირველი
ხარისხის მოხელენი, ჰოფმარშალი,
ჰეროლები, ხელმწიფის მარჯვნი-
შიდოდნენ გენერალ-ადიუტანტები,
სვიტის ვენერლები, მარცხნივ—სტატს
სეკრეტრები და სასახლის მეორე ხა-
რისხის მოხელენი. ხელმწიფე იპე-
რატორცა თან ახლდნენ საიმპერა-

ტარო გავარდნილი წვერი, უცხოელი პირები, ჰოფმეისტრები, სტატს-დამები სეფე-ქაღანი და უცხოეთის სახელის მინისტრისანი; ვახუშტი დიდგენი კავალერგარდისა და სახელის გრანადერები, სამიწარტორი გვარეულობის წევრებმა, უცხოეთში პრინციპში და პრინციპში მიატოვეს რა მათი უდიდებულესობა ბანი ვლადიმირის ზალამდის, შვედნენ ტინიგში; ჰოფ მეისტრინები, სტატს-დამები, სეფე-ქაღანი და უცხოეთის სახელის ქაღანი შვედნენ გრანადიტის სახალეში და დადგნენ მავიდებთან. მათი უდიდებულესობა ინიციირებენ გრანადიტის ზალამდის დასახლენ ტახტზე დალადიხის ქვეშ. დაშლადეული იყო სუფრა სამი პრინციპის ტახტის იქით დადგნენ ასიტენტი მითი უდიდებულესობათა რე სახლის პირველი მოხელენი; შუა მაგდის პირდაპირ იდგა ობერ ფორშეიდერი; მარჯვნივ და მარცხნივ—ობერ შერტი, კავალერგარდის პოლკის სახლელი კაპიტანი ამოღებულის დაწვითა ჩაქანში; ხელმწიფის უკან, ტახტის უკანსენელს საფეხურთან, მარჯვნივ მორიგე გენერალ-ადუტანტი და სვიტის გენერალი. მარცხნივ—ფლოიგელ-ადუტანტი ტახტის იქით აქეთ ავალერგარდის პოლკის ოთხი ოფიცერი ჩაქანით და ამოღებულის დაწვით; წინა ყურების უკანსენელს საფეხურთან—ორი პეროლი; ტახტის პირდაპირ: ჰოფ-მარშალი, ცერემონ-მეისტრები და დიდებულნი; მარჯვნივ ტახტის აღმდგომი დადგმულია მაგდა სასუღეროა წოდებისათვის, კარის კაცთათვის სამხედრო და სამოქალაქო მოხელეთათვის; სუფრის მოწყობილობა ოქროსი იყო, ღირებები ძველი ვერკობის იყო, ვახუშტი—პეტრე პრიველის მონეტარტი იყო ვა მოსახული და სხვა სამკაული. ფინანსთა მინისტრმა მიუტანა იმპერატორს დაგვირგვინებისათვის დამზადებული მენდლები, რომლებსაც ურჩევდნენ მოპატრებულს პირებს სამიწარტორი გვარეულებისას და უცხოეთის პრინციპს. ანაშენს თუ არა უმაღლესმა მარშალმა, ობერ ჰოფ-მარშალმა და ცერემონ-მეისტრებმა გავიდნენ ბლუდების შემოსახლანა; ბლუდები შემოიტანეს გრანადიტის ზალამდისამხედროდამ გამოსულმა შტაბ-ოფიცრებმა მოსკოვის გუბერნიის თავდაზნაურთაგან, წინ მიძღოდნენ უმაღლესი მარშალი და ცერემონ-მეისტრები, იქით აქედ მოსდევდნენ კავალერგარდის პოლკის ოფიცრები; ბლუდები დასდგეს სუფრაზე ობერ ჰოფ-მარშალმა და ჰოფ-მარშალმა. მისმა უდიდებულესობამ გადასცა გვირგვინი, სუპერტრი და სფერა დიდებულთ. მტრო-პოლიტიკა სტრინი აუერთხა სუფრა. ხელმწიფის სუფრაზედ მსახურობდა მოსკოვის გუბერნიის თავდაზნაურთა წინამძღოლი თ. ტრუბეკვი; იმპერატორის მარამ თეოდორეს ასულის სუფრაზედ მსახურობდა გრანადი მუსონ-შუშინი, იმპერატრიცა ალექსანდრა თეოდორეს ასულის სუფრაზედ მსახურობდა კორნელი. სადილად მიიტანეს თევზი ცხვრის ხორცი, ხოხობი, ყვერული, სატაყური, ხილი და სხვა და სხვა დღინი. სადილის დროს იგალობა

ხორამ, მეტო სოპრანო მღეროდა „სახეობის“, ბანი „ჩრდილოეთის“, „აღმოსავლეთის“ და „დასავლეთის“ მღეროდა ორი სოპრანო და ხორა. „ლოკავს“ გალობდა ტენორი „კოსას“ და „დადე მიოფს“ ოთხი კაცი. გალობა დასრულდა საზოგადო ხორამ. სადილის დროს ობერ-შეწამის დღია ოთხი სადღეგრძელო, ხელმწიფის, ორივე იმპერატრიცის, მეცკიდრესი და მიელი სამეფო სახლუელობის, სასულიერო წოდებისა და ყველა ერთგული ქვეშევრდომისა, სადღეგრძელოს დროს დაფსა და ნაღრას უკრავდნენ და თოვებს ისრავდნენ. მათი უდიდებულესობანი სადილის შემდეგ გაემართნენ ანდრის ზალამდის, ამ დროს ხორა გალობდა: „აღიღება მალათა შინა ღმერთსა ქვეყანასა ზედა დიდება ხელმწიფისა ჩვენსა“ საღამოს კახედ მათი უდიდებულესობანი გამოვიდნენ კრემლის სახლუელობის წევრებთან. იმპერატრიცა ალექსანდრა თეოდორეს ასულის მთავრის თათგული. აიღო უთ არა მთავი უდიდებულესობამ ხელში თათგული ელექტრონის ღამპრებით განათდა მთელი თათგული და იმავე წუთში მთელი კრემლის კოშკი გაიშალა, რადგან თათგული ელექტრონის ძაფებით იყო შეერთებული კრემლის კოშკთან. უცხოელნი განსახიფტო იყო მოსკოვის ილიუნიცა და უსუბილი საღამოს, მშვენიერს მოწმენილს ღამეში. ქუჩები საყვი იყო ხალხით. სამავალითა წესიერება იყო აუტული.

პატივსაცემი. უმაღლესად დაჯილდოებულ იქნენ სამოქალაქო უწყებებაში: უმაღლესი რუსკინებო ებოძა: სახალხო განათლების მინისტრს გრაფ დელიანოვს, გუბერნიის დეპარტამენტის თავმჯდომარეს სოლსკის, სამოქალაქო საქმეთა დეპარტამენტის თავმჯდომარეს, სტოიანოვის, კანონთა დეპარტამენტის თავმჯდომარეს ოსტროვსკის, სახელმწიფო საბჭოს წევრს გრაფ პალენს, უკანსენელს ებოძა წმ. ანდრის ორდენი. უმაღლესი რუსკინები და წმ. ვლადიმირის ორდენი 1-ი ხარისხისა: პოპოლიანოსკის და ლურნაოვს; ფინანსთა მინისტრის ვიტტეს ებოძა სტატს-სეკრეტრობა. ვლადიმირის ორდენი 1-ი ხარისხის: სენატორ სოლომონს, სტატს სეკრეტარს ფრიშს, სტატს სეკრეტარს პოლოუცკის, სტატს სეკრეტარს მანსუროვს, სახელმწიფო საბჭოს წევრებს: გოლტუგოვს, ბოიკოვს, მარკუსს, საპატია მზრუნველს მარტინოვს, სენატორის თ. გოლკონსკის. წმ. ალექსანდრე ნე-ველის ორდენი პრემიალი დანიშნულ იქნენ სახელმწიფო საბჭოს წევრებად: პრინცი ალექსანდრე ოლდენბურგისა, გენერალი სტოუპოვსკის, სტატს სეკრეტარი გრაფ რენტიკოვს, გენერალი შუვლოვის, სტატს სეკრეტარი სელოფონტოვი, თ. გოლკონსკი, ჰოფ-მეისტრები გრაფი ბობრინსკი, სენატორი გრაფი ველიო, ადმირალი ჩიხაჩვი, სენატორი როზენი, ვიცე-ადმირალი კრემერ, ტინი სოვეტნიკი ვერხოვსკი. შემდეგ ტანა სოვეტნიკებს ებოძათ ჯესიტვატელნი ტა-

ნა სოვეტნიკების შინაგან საქმეთა მინისტრ გრაფი კოსოვი და სამხედრო-საქმეთა მინისტრს გრაფს ოსტროვსკის. სახელმწიფო სეკრეტარს პალენს და სტატს მინისტრს მუგაიოვს და ფინანსთა მინისტრს ვიტტეს ებოძა სტატს სეკრეტრობა.

დეპარტამენტის დირექტორი ანინკოვი დანიშნა სახალხო განათლების მინისტრის თანამშრომელ. მთა-მანდის დეპარტამენტის დირექტორი სკალოვსკი დათოვებულ იქნა სასაბურთაოდ და მის ადგილზე დანიშნულ იქნა ტომასი მთა-მანდის გამგეობის უფროსი დენ სიოვი.

პატივსაცემი. მშვენიერი დარია; ქალაქი შესანიშნავად მორთულია ბაიარლებით; საღამოს შეუდარებლად და მდლად რამირალდებულთა შენობები; ქუჩებში დიდი მოძრაობა; ხალხი ალტაცებული.

მარშალი. ქალაქი მშვენიერად მორთულია და გამირალდებული. ყველგან დიდი მოძრაობა.

ენინი-ნოვოგროდი. აუარებელის ხალხისა და დაწესებულებათა წარმომადგენლების დასწრებით „ხარების“ მოედანზე გარდახდილ იქნა სამადლოელი პარაკლისი.

იაროსლავი. საკრებულო ტამარში გარდახდილ იქნა პარაკლისი. ქალაქი მორთულია და გამირალდებული.

პოლინოვო. ყველა მალაზიები და ქარხნები დაეტოვია; ქალაქის ქუჩებში დიდი მოძრაობა.

ოლსანა. საკრებულო ტამარში და შემდეგ კოლოკოვის მოედანზე გარდახდილ იქნა სამადლოელი პარაკლისი. სასწავლებლებში დაუროკეს დაგვირგვინების შესახებ ბროშურები და მათი უდიდებულესობათა პრეტორები. საღამოს თეატრებში უფსო წარმოდგენები გაიმართა.

სამარია. პარაკლისის შემდეგ, რომელსაც დაესწრნენ საფრანგეთის გემის ჯარისკაცები, დიწყო ხალხის სიერობა.

ხარისი. პარაკლისის შემდეგ გუბერნატორმა დაუროგა დასწრეთ მოგდანიოვის ბროშურები წმ. დავიდევირების შესახებ.

კრისუბანტი. ქალაქი სადღესასწაულოდ არის მორთული. საკრებულო ტამარში გახადლ იქნა ღირებული და პარაკლისი.

ჩისტოპოლი. ყველა ეკლესიებში პარაკლისები გარდახდეს. ქალაქი მორთულია და გამირალდებული.

ბეზობანი. წმ. დავიდევირების გამო გარდახდილ იქნა პარაკლისი; დაესწრნენ: მუგუ, უცხო ქმენების წარმომადგენელი, სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწენი.

ბრძინი. ჩრდილო ზღვის საფრანგეთის ესკადროს უფროსმა რენემ მიულოცა იმპერატორის დავიდევირებზე რუსეთის კონსული.

პაქინი. ჩრდილო-დასავლეთ ჩინეთში მაშადიანი აჯანყდნენ; დაიპყრეს კია-კუნძვი.

პარისი. წმ. დავიდევირების გამო ბაიარლებთან არის შეწყვეტილი საზოგადო დაწესებულებათა სადგომები, სტრუქტურული და კერძო სახლები.

პარისი. რუსეთის საელოის ეკლესიაში გარდახდილ იქნა პარაკლისი; დაესწრნენ ოფრი, პარაკლი, ყველა მინისტრები, ბრინიონი, გენერლები სოსიე, დავუ, მილანი და სხ.

პარაკლი. რუსეთის საელოის ეკლესიაში გარდახდილ იქნა პარაკლისი. შემდეგ ვიღებლმა ინხულად გარდაი. გენერლები და ელჩები იმპერატორმა საუბრებზე მიწვივა და დალია სადღეგრძელო მათი იმპერატორებთა უდიდებულესობათა.

პარისი. პრევიციად დებუშები მოიღის, რომ იქვე დღესასწაულობენ წმ. დავიდევირებს. მოსკოვის იგზანება მრავალი ადრესები.

დამაღანი. მართალიდებულთა ეკლესიაში გარდახდილ იქნა ღირებული და პარაკლისი.

კოპანკანინი. რუსეთის საელოის ეკლესიაში გარდახდილ იქნა პარაკლისი რომელსაც დაესწრნენ მეფე და დედოფალი.

ოლდონი. „ტაიმს“-ის სიტყვით კონევი დიდი აჯანყება; ოსმალეთის ჯარისკაცები ხოცვენ და სძარცვენ ქრისტიანს; მოკლულთა შორის არიან მოხელენი რუსეთისა და საბერძნეთის საკონსულისი. ყველა კონსულებმა მიპირათეს თავიანთ მთავრობათ—გემები გამოგზავნეთო. ინგლისის ფლოტი წვიდა კრიტისას.

მოსკოვი. დღეს დღის 11 1/2 საათზე მათ უდიდებულესობათ მიულოცეს დავიდევირებმა: უშუ. სინათლის წვერებმა, სხვა საწმუნეობათა წარმომადგენლებმა, სახელმწიფოს საბჭოს წევრებმა, მინისტრებმა, სენატორებმა, სტატს-სეკრეტარებმა, საპატია ოპეტებმა, გუბერნიის მარშლებმა, საელოთა გამგეობათა თავმჯდომარეებმა, ქალაქის მოურავებმა, ფინლიანდის დებუტატებმა და ვაქსოთა კომიტეტების წარმომადგენლებმა.

შ ხელმწიფე იმპერატორმა მალდობა განუცხადა წარმომადგენელთა. ქალაქების, ერობათა და თავდაზნაურთა წარმომადგენლებმა მთავრებს პუტ-მარტი მშვენიერის ხონრებმა; ზოგერთებმა მთავრებს მლდარი ხატები. სულ მიმლოცველთა რიცხვი ორი ათასამდე იყო. მილოცვა ნაშუადღევ 1 საათამდე გაგრძელდა. საღამოს 7 საათზე დანიშნულია სადილი გრანადიტის სახალეში პირველ ორ კლასის მოხელეთათვის.

პეტრებურის მტროპოლიტიკა პალატიმ და მოსკოვისმ სერგი მიძინების ტამარში სიტყვები მოასრენს იმპერატორს.

16 მაისი.

მოსკოვი. როცა ხელმწიფე იმპერატორმა მილოცა დებუტატთა მოსკოვის თავდაზნაურობისაგან, გუბერნიის მარშალმა თ. ტრუბეკოვი მიულოცა. ხელმწიფემ კეთილ ინება და უხასუბა: „სქოთას განსუფრუბულს სამიწვერებს შეაფასე მასკოვის ათავაზნაურობისაგან შუა-მარდას მიღება. გამაღმა.“ ხელმწიფე იმპერატორს მთავრე მოსკოვის ქალაქის მოურავმა პუტ-მარტი და მოასრულა: დიდებულთა ხელმწიფეო! დიდებულთა დედოფალო! მიიღეთ გულწრფელთა მილოცვა თქვენის მოსკოვისაგან. მოსკოვის გულით უყვარხართ თქვენ და გულწრფელთა ლოცულობის თქვენთვის.“ ხელმწიფე იმპერატორმა კეთილ ინება და უბრძანა: „გამაღმა.“

15 მაისს საღამოს 7 1/2 საათზედ გრანადიტი დარბაზში ხელმწიფე იმპერატორისა, ხელმწიფე იმპერატრიცის, სამიწარტორი სახლუელობის

წევრთა და უცხოეთის პირების პრინციპსათა თანადამწიფობითა თულ იქნა სადილო სასლუწოდ წოდების უმაღლესი წარმომადგენთა პირველი ორი კლასის მოთავისი. 286 კაცი იყო მოპაბული. უმაღლესს სუფრაზედ ნენ უმაღლესნი პრინცი და სასლუწოდ იქნა. ხელმწიფე იმპერატორის პირდაპირ იჯდა სახალეს სტრი გრაფი ვარანკოვი-დაშო მთავრით მიტროპოლიტი პალ და მარკინთა—მიტროპოლიტი გი. სახალის ორკესტრმა და ხმებისა სხვა-და-სხვა სამუსიკესები რუსეთელ კომპოზიტორ სუფრის მოწყობილობა ეტრე იყო ალექსანდრე მესამესი. 81 ათზედ სადილი გათავდა. მ სკემლი გაჩაღდა, ამ დროს მიკის სხვა ადგილებშიც დიწყო ლიუბინაიკა, ქუჩები და მოეგვედილია ხალხით. ხალხთივე დღითა მოსკოვის მინდარის ნ სახალის პირდაპირ.

15 მაისს მათ უდიდებულეს წარადგა პაპის ელჩი არხოვისკი სი ალლორადე ამალითი. ალლო მიულოცა მათ უდიდებულესობამ

16 მაისს მათმა უდიდებულესობამ მიიღეს ხელმოწევა მუხარისა და ხვის ხანი. იგინი მიგრაოთა ხელმწიფე იმპერატორს ლობა გამოუცხადონ მოწყალ და დაჯილდოებისათვის.

16 მაისს კრემლის სახალეში უდიდებულესობას მიულოცეს ხოლმე ღირებმა, სადლომარტი რუსის წარმომადგენელთა გენე ალიუტანტებმა, მისი უდიდებლობის ამაღლი გენერალ-მაიორ ფლოიგელ-ადუტანტებმა, დიდის ვრების გენერალ-ადუტანტებმა ხოელ პრინციპის სამხედრო ამ და უცხოეთის სამხედრო დეტებმა, გენერალ-ადმირალბებმა, დიდის შტაბ და ობერ-ოფიცრ მხედრობისა და ფლოტის ოფიცრმა, ყაზხათა ჯარების დებუტატ სახალისი კაცი, უცხოელმა სსსა კავალერებმა, პრიველის ხუთის სსსა სამოქალაქო სამსახურის წლებმა, არა ქრისტიანთა წარდგენლებმა, ზიის ერთა წარმდგენლებმა, დებუტატებმა იმ ვრების, რომლებიც სამხედრო ყვების გამგეობის ქვეშ იმყოფეს სოფლის საზოგადოებათა მამას სებმა და სოფლის მცხოვრებელთა წარმომადგენლებმა. ყველანი და 10 1/2 საათზე გიორგის დარ შეიკრინენ; სოფლის მამასხლ და სოფლის მცხოვრებელთა წარდგენლნი ვლადიმირის დარბაზშიათა მოედანზე შეიკრინენ თი უდიდებულესობა გამობრთოლის და სტატს დარბაზში სდგა სამეფო ტახტთან. ცერემონისტრებს როგორც ზედა მუწ შეკრებლნი, აზის ერთა პეტრეებმა, სოფლის საზოგადო წარმომადგენლებმა და სოფლის საზოგადოებათა და სხვა-და-სხვა ქების მცხოვრებთა წარმომადგენლებმა მილოცვის დროს მათ უდიდებულესობას პუტ-მარტი და ხელმწიფე.